

ॐ गं महागणाधिपतये नमः ।। ॐ ऐं महासरस्वत्यै नमः ।।

अथ सरस्वतीक्षमायाचनास्तोत्रम्

कृपां कुरु जगन्मातर्मा मेव हतचेतसम् ।
गुरुशापात्स्मृतिभ्रष्टं विद्याहीनं च दुःखितम् ।। १ ।।

ज्ञानं देहि स्मृतिं देहि विद्यां विद्याधिदेवते ।
प्रतिष्ठां कवितां देहि शक्तिं शिष्यप्रबोधिकाम् ।। २ ।।

ग्रन्थकर्तृकशक्तिं च सत्शिष्यं सुप्रतिष्ठितम् ।
प्रतिभां सत्सभायां च विचारक्षमतां शुभाम् ।। ३ ।।

लुप्तं सर्वं दैववशात् तान्विभूतं पुनःकुरु ।
तथाद्यभस्मं च यथा करोति देवता पुनः ।। ४ ।।

ब्रह्मास्वरूपा परमा ज्योतिरूपा सनातनी ।
सर्वविद्याधिदेवी या तस्यै वाण्यै नमो नमः ।। ५ ।।

यया विना जगत्सर्वं शश्वद् जीवन्मृतं सदा ।
ज्ञानाभिदेवी या तस्यै सरस्वत्यै नमो नमः ।। ६ ।।

यया विना जगत्सर्वं मूकमृन्मद्वच्च सदा ।
वागाधिष्ठातृदेवी या तस्यै वाण्यै नमो नमः ।। ७ ।।

हिमचन्दनकुन्देन्दु कुमुदाम्भोजसन्निभाम् ।
वर्णाधिदेवी या तस्यै चाक्षरायै नमो नमः ।। ८ ।।

विसर्गबिन्दुमात्रासु यदधिष्ठानमेव च ।
तदधिष्ठात्री या देवी भारत्यै ते नमोनमः ।। ९ ।।

यया विनात्र संख्याकृत् संख्यां कर्तुं न शक्यते ।
कालसंख्यास्वरूपा या तस्यै देव्यै नमो नमः ।। १० ।।

व्याख्यास्वरूपा या देवी व्याख्याधिष्ठातृदेवता ।
भ्रमसिद्धान्तरूपा या तस्यै देव्यै नमो नमः ।। ११ ।।

प्रज्ञाज्ञानस्मृतिमेधा प्रतिभाकल्पनाधृतिः ।
विवेकस्फूर्तिशक्तिर्या तस्यै देव्यै नमोनमः ।। १२ ।।

सनत्कुमारो ब्रह्माणं ज्ञानं पप्रच्छ यत्र वै ।
बभूव जडवत्सोऽपि सिद्धान्तं कर्तुमक्षमः ।। १३ ।।

तदा जगाम भगवान् आत्मा श्रीकृष्ण ईश्वरः ।
उवाच सततं स्तोत्रं पाणिरिति प्रजापतिम् ।। १४ ।।

स च तुष्टाव त्वां ब्रह्मा चाज्ञया परमात्मनः ।
चकार त्वत्प्रसादेन तदा सिद्धान्तमुत्तमम् ।। १५ ।।

यदाप्यनन्तं पप्रच्छ ज्ञानमेकं वसुन्धरा ।
बभूव मूकवत्सोऽपि सिद्धान्तं कर्तुमक्षमः ।। १६ ।।

तदा त्वां च स तुष्टाव संतस्तः कश्यपाज्ञया ।
ततश्चकार सिद्धान्तं निर्मलं भ्रमभंजनम् ॥ १७ ॥
व्यासः पुराणसूत्रं च पप्रच्छ वाल्मिकं यदा ।
मौनीभूतः स सस्मार त्वामेव जगदम्बिकाम् ॥ १८ ॥
तदा चकार सिद्धान्तं लद्वरेण मुनीश्वरः ।
संप्राप निर्मलं ज्ञानम् प्रमादध्वंसकारणम् ॥ १९ ॥
पुराणसूत्रं श्रुत्वा स व्यासः कृष्णकुलोद्भवः ।
त्वां सिषेव दध्यौ च शतवर्षं च पुष्करे ॥ २० ॥
तदा त्वत्तोऽपरं प्राप्य स कवीन्द्रो बभूव ह ।
तदा वेदविभागं च पुराणानि चकार सः ॥ २१ ॥
यदा महेन्द्रो पप्रच्छ तत्त्वज्ञानं शिवाशिवम् ।
क्षणं त्वामेव संचिन्त्य तस्मै ज्ञानं ददौ विभुः ॥ २२ ॥
पप्रच्छ शब्दशास्त्रं च महेन्द्रश्च बृहस्पतिम् ।
दिव्यं वर्षसहस्रं च सः त्वां दध्यौ च पुष्करे ॥ २३ ॥
तदा त्वत्तोऽपरं प्राप्य दिव्यं वर्षसहस्रकम् ।
उवाच शब्दशास्त्रं च तदर्थं च सुरेश्वरम् ॥ २४ ॥
अद्यापि ये शिष्यान्ध्यापयन्ति च मुनीश्वराः ।
ते च त्वां परिसंचिन्त्य प्रवर्तन्ते सुरेश्वरी ॥ २५ ॥
त्वं संस्तुता पूजिता च मुनीन्द्रमनुमानवैः ।
दैत्येन्द्रैश्च सुरैश्चापि ब्रह्माविष्णुशिवादिभिः ॥ २६ ॥
जडीभूतः सहस्राक्षः पंचवक्त्रश्चतुर्मुखः ।
यां स्तोतुं किमहं स्तौमि तामेकास्यै नमो नमः ॥ २७ ॥

॥ ॐ ऐं महासरस्वतीप्रीत्यर्थं समर्पयामि ॥